

Môj príbeh

Keď som mala 13 rokov, skočil mi na miestnom kúpalisku v bazéne neznámy chlapec na chrbát. Vyrzil mi dych a takmer som sa utopila. Poškodil mi chrbticu a musela som týždeň ležať v nemocnici, pretože bolesť po úraze bola taká intenzívna, že som nevládala chodiť. Odvtedy poznám každú zmenu počasia a po namáhavej práci, ktorej sa žiadna žena nevyhne, som bola odmenená krutými bolesťami chrbtice. Neznámy chlapec zmizol a ja som ani nevedela, komu sa mám poďakovať za svoje utrpenie.

Čas plynul a ja som si na svoju bolesť zvykla. Samozrejme, často za pomoci liekov proti bolesti. Keď som mala 50 rokov, začali ma okrem chrbtice bolieť aj všetky dlhé kosti tela a kĺby. Okrem toho, začali mi neprimerane veľa vypadávať vlasy. To mi bolo veľmi podozrivé. Vyhládala som preto obvodného lekára, aby mi pomohol. Urobil mi rozbor krvi a nič. Podľa výsledkov som bola zdravá. Tak som z vlastnej iniciatívy navštívila všetkých odborných lekárov v mieste bydliska. Ani tam som nepochodila. Bolesť, aj vypadávanie vlasov je vraj spôsobené vekom. Ale 50 rokov predsa nie je žiadny vek na také bolesti, hovorila som si. Čo už, lekári rozhodli, že som zdravá, tak hor sa do práce. Spomenula som si, že mám kamarátku - lekárku vo Výskumnom ústave reumatických chorôb a tak som ju navštívila a požiadala o vyšetrenie kostí. Jej záver bol alarmujúci. Ťažká osteoporóza. Riziko zlomenia kostí 9 – 10 násobne vyššie ako u zdravých ľudí. Okamžite mi nasadila liečbu, ale to už bolo trochu neskoro pre moje kosti.

Koncom júna 2008, to som už mala 51 rokov, bolesti boli tak hrozné, že som nevládala ani chodiť, nieto ešte niečo robiť. Na magnetickej rezonancii mi zistili zlomeninu driekovej chrbtice a panvy, poruchy lumbálnych a iných medzistavcových platničiek s radikulopatiou. Konečne som si prestala pripadať ako simulantka, ktorá obieha (samozrejme po svojej pracovnej dobe) lekárov. Horšie bolo, že som už nevládala stáť na nohách a s tak silnou osteoporózou sa ma báli lekári operovať.

Opäť po vplyve môjho iného známeho lekára ma prijali do nemocnice na neurológiu, mimo môjho miesta bydliska, aby mi nejako pomohli. Lieky proti bolesti však nezaberali a preto lekári hľadali nemocnicu, kde by boli ochotní ma operovať. Väčšinou sa báli, že po operácii ochrniem a preto ma odmietali. Ja som však už bola aj na túto možnosť pripravená, pretože tie bolesti boli neznesiteľné a aj manžela som požiadala, aby upravil vchod do nášho domu na bezbariérový.

Po troch týždňoch pobytu v nemocnici, kde mi nijako nevedeli pomôcť, prišla za mnou lekárka, že mi odoberie kostnú dreň na vyšetrenie. Bolo to ako blesk z jasného neba. Pri bežnom ochorení chrbtice predsa nevyšetrujú kostnú dreň. Hneď mi napadlo, že predsa len mám rakovinu, ako som to tvrdila aj odborným lekárom, ktorí ma vyšetrovali v mieste môjho bydliska. Oni sa však iba smiali môjmu podozreniu. Zrazu stála predou mnou lekárka, ktorá mi chcela vyšetrit' kostnú dreň. To som vôbec nechcela. Hlavou mi prebehla myšlienka, ako dlho tu ešte zostanem. Oplatí sa mi vôbec liečiť sa? Mám sa nechať bolestivo vyšetrovať, keď aj tak je koniec nezvratný? Nie. Nebudem sa liečiť, nech to mám čo najskôr za sebou. Veď aj tak nás všetkých čaká smrť. Tá bolesť sa už nedala vydržať, tak načo to predlžovať. Lúto mi bolo iba môjho mladšieho syna, ktorý mal vtedy 16 rokov a chystal sa na strednú školu.

Lekárka ma nechala chvíľu, aby som sa upokojila a vysvetlila mi, že v mojej krvi našli niečo, čo tam nemá byť, ale iste sa mi bude dať pomôcť. Bez vyšetrenia kostnej drene to však nepôjde. O rakovine však nepadlo ani slovo. S myšlienkou na môjho syna som nakoniec pretrpela odber kostnej drene z hrudnej kosti (bez anestézie), ktorý sa, žiaľ, na prvý raz nepodaril a musel sa opakovať. Potom som si povedala, už nikdy viac. To som ešte netušila, čo ma čaká a čo všetko vydržím.

Po ďalšom týždni bolesti mi oznámili, že sa našiel lekár, ktorý ma bude operovať. Výsledok operácie však nebol celkom istý. Hrozilo mi ochrnutie, prípadne neschopnosť udržať moč a stolicu. Bola som však rada, že sa moje utrpenie skončí, či už budem chodiť, alebo nie. Radšej sedieť na vozičku, ako ležať v posteli bez pohnutia a všetky úkony robiť iba s cudzou pomocou.

Previezli ma do nemocnice v Bratislave, kde sa ma ošetrujúca lekárka spýtala, či mám krv. Samozrejme, pomyslela som si, veď ešte žijem, tak musím mať krv. Ďalšia otázka ma zaskočila. „Koľko krvi máte?“ Rýchlo som si spomínala na hodiny biológie v základnej škole. „Asi 7 litrov,“ odpovedala som. To zostala zaskočená lekárka. Napokon vysvitlo, že potrebujem aspoň päť darcov krvi, pretože inak ma nebudú operovať. Do dvoch dní som si zabezpečila darcov a mohla som ísť na operáciu.

28. 8. 2008 sa začala ďalšia kapitola môjho života. Bola som v Bratislave v Ružinove, na operácii chrbtice, ktorú mi robil Doc. MUDr. Ľuboš Rehák, CSc.. Počas operácie mi urobil stabilizáciu rozpadnutého stavca L3 – L5, fixátor S4, laminektómiu a biopsiu. Operácia sa vydarila, ale „pacientka nevládala stáť na nohách“. Našťastie centrum vyprázdňovania tela, ktoré sa nachádza v mieste operácie, zostalo nepoškodené i keď citlivosť nôh bola značne obmedzená. Výsledok biopsie bol plazmocytóm. Keďže mi museli pri operácii zoskrutkovať chrbticu, lebo sa mi stavec rozpadol, vyrobili mi korzet na mieru a začala som sa učiť chodiť. Najskôr to bolo pomocou „barového pultíka“ na kolieskach, neskôr mi stačili dve barle a potom už len jedna. Zdravý si ani nepomyslí, koľko energie treba na malý krôčik.

18.9.2008 som bola hospitalizovaná na NOÚ Klenová u MUDr. Ballovej, ktorá sa stala mojou ošetrujúcou lekárkou. Ona mi oznámila, že som onkologická pacientka a okamžite potrebujem nastúpiť na liečbu. Dala mi pár brožúrok, z ktorých sa dozvedela o svojej diagnóze a spôsobe liečby. Bolo mi z toho na zvracanie a to som ešte nepodstúpila chemoterapiu.

Začalo sa najťažšie obdobie môjho života. Dovtedy som nikdy nebola bez mojich synov. Starší sa síce osamostatnil, ale býval v tom istom meste ako ja. Mladší syn nastúpil na strednú školu, potreboval ma a ja som bola nevládna, neschopná pomáhať mu. Trápilo ma, že nie som po jeho boku, keď ma potrebuje. Manžel pracoval v zahraničí a asi aj preto som bola veľmi naviazaná na synov. Musela som však nastúpiť na liečbu, keď som chcela dlhšie žiť. Manžel prerušil svoju tridsaťročnú prácu na mori, zostal doma a staral sa o mňa. Vozil ma ležiacu v našom kombi aute do nemocnice na liečbu, pretože starými sanitkami by som to asi s čerstvo zoskrutkovanou chrbticou neprežila.

Absolvovala som 4 cykly každých 28 dní liečbu VAD v NOÚ v Bratislave. Bývalo mi príšerne. Mala som dojem, že v mojich žilách prúdi kyselina a nie krv. Ale, našťastie, lekári mi dávali lieky, ktoré pomáhali zahnať moju chuť stále vracat' i moje pesimistické myšlienky. Po ukončení liečby VAD mi ošetrujúca lekárka navrhla autológnu transplantáciu kmeňových buniek. Nevedela som, do čoho idem, tak som súhlasila. V malej miestnosti som potom počas transplantácie trávila 24 hodín denne napojená na prístroj dávkujúci chemoterapiu, bez kontaktu s okolím. V izolácii som pobudla štyri týždne. Bol to obrovský nápor na moje psychické i fyzické sily. Vtedy som veľmi ľutovala, že som sa na liečbu dala. Keď mi primár oddelenia MUDr. Lakota, CSc. podával 23.2.2009 kmeňové bunky, utrúsil, že o pol roka sa stretneme na izolačke znova. Brala som to ako nevhodný žart. Nechcela som si znovu zopakovať to utrpenie. Realita však bola iná.

Môj zdravotný stav sa postupne zlepšoval a preto sa mi nechcelo ísť znova na transplantáciu. Neverila som, že by mi ešte jedna transplantácia polepšila. Cítila som sa dosť dobre. Rodina ma však presviedčala, aby som išla, keď mi to má pomôcť. Napokon som sa rozhodla, že pôjdem. Druhú transplantáciu 20.10.2009 som prežívala lepšie. Vedela som, čo ma čaká a bola som psychicky pripravená. Samozrejme, nebola to prechádzka ružovou záhradou, ale dalo sa to prežiť. Horšie bolo, že mi nechceli po transplantácii stúpať krvinky. Musela som už asi šiesty raz absolvovať odber kostnej drene, aby lekári zistili, kde je problém. Podarilo sa. Po šiestich týždňoch ma konečne prepustili z izolácie. Krvný obraz som mala mizerný a tak ma manžel ešte pol roka každý týždeň vozil do Bratislavy, kde som dostávala krv a trombocyty.

Pomaličky sa mi krvný obraz zlepšoval, ale pribudli bolesti kĺbov. Verila som, že to rozchodím, že je to iba následok transplantácie a potrebujem čas a dobré prostredie na zotavenie.

Keďže som sa už vedela sama pohybovať, manžel mohol ísť znovu po troch rokoch starostlivosti o mňa do práce. Dohodli sme sa, že pôjdeme s mladším synom za manželom na námornú loď, kde pracoval.

Nečakane som však dostala vysoké horúčky a kolotoč vyšetrení sa začal znovu.

Vítazom sa stala hepatitída B. Nedovolila mi ísť na dovolenku na loď a veľmi mi zhoršila život. Okrem kostí a kĺbov ma začali bolieť aj svaly. Dozvedela som sa, že ani toto ochorenie sa nedá vyliečiť a tabletky treba brať do konca života. Čo už, aj to sa stáva. Aspoň, že sú na to lieky.

Momentálne som na invalidnom dôchodku. Mám čas prehodnotiť svoje priority. Snažím sa stretávať a komunikovať s rodinou a priateľmi, pretože nikto nevie, kedy bude jeho koniec. Viac ako keď inokedy si uvedomujem, že riešenie problému nabudúce, už nikdy nemusí byť. Venujem sa domácim prácam, charitatívnej činnosti, veľa čítam, oddychujem a čakám, čo pre mňa moje telo ešte vymyslí. Akú chorobu ešte vyskúšam. Nebojím sa toho, pretože aj choroby sú súčasťou života. Netreba im pripisovať väčšiu dôležitosť než majú.

Každý večer v posteli meditujem a vyzývam svoje choroby, aby nechali moje telo aj pre moju dušu, pretože keď zničia telo, všetci sa budeme musieť pobrať preč. Prihovám sa k Stvoriteľovi, aby mi pomohol, pretože aj ja som súčasť rovnováhy v prírode a pomoc si zaslúžim.

Každé ráno si ešte v posteli asi 25 minút zacvičím, aby som sa rozhýbala, vládala postaviť a realizovať svoje predsavzatia. Zostavila som si cvičenie skladajúce sa z 10 cvikov, ktoré cvičím každé ráno. Zlepšia mi náladu a vďaka nim už nemám problém pri kýchaní a kašľaní.

Snažím sa urobiť si každý deň radosť. Učím sa žiť teraz a tu. Nie je to pre mňa ľahké, pretože doteraz som nemala čas venovať sa sama sebe. Musím sa to učiť a moc dobre mi to zatiaľ nejde. Našťastie mám svoju rodinu, bývalé kolegyne, priateľov, zdravotné sestry a lekárov, ktorí mi pomáhajú a povzbudzujú ma. Keď na mňa doľahne smútok a depresia, mladší syn ma vie vždy rozveseliť.

Starší syn ma obdaroval vnučkou a vnukom a mladší úspešnou maturitou. Manžel by ma rád znovu zobral so sebou na plavbu námornou loďou, len aby som už bola schopná prežiť dlhší pobyt na lodi. Možno sa nám to tento rok podarí. Ak nie, tak o rok určite. Predsa mi nejaká onkologická choroba, alebo hepatitída nebudú určovať, ako a kde mám žiť.

Som sama sebe pánom, strojcom svojho šťastia a bude presne tak, ako ja túžim, aby bolo. Celý život sa mi plnilo to, čo som si veľmi úprimne a nezištne priała. Viackrát som sa presvedčila, že keď niečo chcem, alebo potrebujem a intenzívne myslím na to, ono sa mi to splní. Nie je dôvod, prečo by sa mi to nemalo splniť teraz.

Piešťany 2012

Jarmila Brňová
bývalá onkologická pacientka